

Af Anitta Søndergaard

DET VAR DENGANG I STIGE

At børnene legede på gaden om aftenen. Vi måtte være ude til kl. 20. Når jeg havde vasket op efter aftensmaden, løb vi ud at lege med de andre børn i gaden. Det var klat, fange og rundbold vi legede. Om sommeren løb vi på rulleskøjter og om vinteren løb vi på skøjter omme på gadekæret. Det lå der hvor klubhuset ligger nu. Det hed gartnervænget dengang.

Det var også dengang at mor sagde at vi måtte gå med bare tæer når vi havde hørt kukkeren.

Livet omkring kanalen

Det var altid spændende, hvem der kom først i vandet ved havnen. Dengang sprang vi i fra broen der var der. Den blev taget ned i ca. 1980. Det var næsten altid Bjarne Lang og Erling Westphalen, der kappedes om at være den første der hoppede i fra broen nede ved bådehavnen. Det var dengang, der var bro over imellem dæmningerne, så man kunne spadsere over indsejlingen. Det var meget sjovt at hoppe i oppe fra broen. Dengang var vandet ikke så forurenet.

Det var meget nede ved kanalen det foregik. Vi var mange, der lærte at svømme nede ved færgen. Det var inden man fandt ud af, at der var colibakterier i vandet, der dengang blev ledt direkte ud i kanalen. Det var i halvtredserne, at det blev forbudt at svømme dernede på grund af Colibakterier. Nu bliver det heldigvis rensat.

Færgen Hans, Emmy og Eline Pedersen

Hans (Færgen Hans) og Emmy passede på byens børn når vi svømmede frem og tilbage over kanalen og hørte man ikke efter, hvad der blev sagt noget så var det hjem med os. Det var meget spændende at svømme over kanalen. Lige når man kunne se et skib passere henne ved bådehavnen, så gjaldt det om at komme over på den anden side i en fart. Der var jo strøm efter sådan et stort skib. Det fortalte vi ikke hjemme at vi gjorde, og det var også kun når Hans og

Emmy ikke så det, for ellers var det bare hjem. Så fik vi ikke lov til at være der mere den dag.

Kajakklubben lå på den anden side af kanalen. Deres klubhuse lå lige ud til færgestedet, så der var altid noget at se på. Om sommeren var der kaproning på kanalen og der var roere fra hele landet. Der var et dommertårn henne ved øen. Det var en folkefest og det var ikke til at komme til for alle de mennesker der skulle se kaproningen. Det var før der blevet lavet losseplads.

Vi kælkede også nede ved færgen om vinteren lige ned til hovedrenden der løber der. Hvis vi ikke fik drejet af når vi kælkede nedad røg man lige i renden og det lugtede ikke godt.

Om vinteren var der mange der lavede hul i isen og stangede ål, fiskede et måltid mad, eller de solgte/byttede fiskene til noget andet.

Dengang sad Eline Pedersen og holdt øje med skibene der sejlede ind til Odense Havn. Hun passede lodseriet hjemme fra sin stue. hun ringede ind til havnen, når hun havde set et skib passere. Det var hendes job indtil lodseriet fik lavet et skur længere ude af dæmningen.

Stabel afløbning

Når der var stabel afløbning oppe ved værftet, fik hele skolen lov til at spadsere op til værftet ad dæmningen for at se når skibet løb af stabelen. Det var en festdag. Børnene var der hele formiddagen. Om aftenen når mændene kom fra arbejde, så skulle de ud at fiske brænde op, der flød rundt i kanalen. Det var de bjælker som skibet gled af når det skulle ned i vandet. Man brugte det til at fyre med og noget af tømmeret lavede man et skur af.

Ud i den store verden

Dengang begyndte man i 1. klasse i april måned. Når vi nærmede os sommerferien kunne man få et skema man skulle udfylde ved læreren, så kunne vi få frirejser med toget. Det var vi et par stykker der fik. Så fik man et skilt om halsen, hvor der stod hvor man skulle af og på.

Konduktøren hjalp os til rette og jeg skulle til Regstrup st. ved Holbæk på sjælland. Der ville min moster hente mig på banen på sin motorcykel.

Bare det selv at skulle afsted 10 år gammel, først med rutebilen her fra Stige og derefter den lange rejse med toget. Bussen holdt ved alle husene. Når man skulle med gik man bare ud og stillede sig ved vejen så stoppede den og ligeså når man kom tilbage. Det en var meget stor oplevelse at skulle over med storebæltfærgen alene i toget og man sad pænt der, hvor man var blevet sat, ikke noget med at lette sig fra sædet inden man skulle af.

D.U.I.

En fritidsklub omme i reden, som lå på Strandholdtvej, der blev drevet af nogle flinke mennesker, som hed Waldemar og Ester Nielsen. De boede på Lindevej. Trods det, at de selv gik på arbejde og selv havde flere børn, samlede de en gang om ugen, de børn som havde lyst. Der blev spillet håndbold og fodbold om sommeren. Nogle gange fik de hjælp af Arne og Rosa Eriksen, som hjalp med at træne. Og Stige var skam godt med.

Vi var engang med til et D.U.I. mesterskab i Randers. Først med bus, hjemmefra fredag, lørdag og søndag, og vi blev indkvarteret, hos D.U.I.ere i Randers. hvor vi sov et fremmed sted på gulvet, i en sove pose. Der blev ikke sovet meget, og så op at spise morgenmad inden den store indmarch, hvor der var børn fra hele landet. Det var meget stort, at skulle marchere ind på Randers Stadion. Og vi vandt et mesterskab da vi var i Randers.

Om vinteren, var vi i Reden. Vi pudsede kakkelovnen og gjorde rent, så der var hyggeligt at være. Ester havde bagt kage og hjalp os med at lave filt, dyr og skære i Linolium, eller at strikke eller at hækle hvis nogen ville det. Drengene var i kælderen, hvor Walde lavede sløjd med dem.

Boldbanen lå dengang i Kirkegyden, der hvor der er grønt område, på hjørnet af Valnøddevej. Det var før at Stige Stadion kom til. Stige Stadion blev lavet i 1960 samtidig med at den nye skole blev bygget.

Walde gik også og samlede ind til julens glæde om vinteren. Han kom troligt en gang om ugen,

så kunne folk spare op til jul hos ham. beløbet blev udbetalt til jul, det var der mange der var glade for. Det var en måde at få sparet op på, der var ikke så mange penge at råde over den gang.

Der skal lommepege til

Dengang kroen var der, (Stige Kro brændte 01.juni 1969) gjaldt det om at komme ned i krohaven lørdag eftermiddag, så var der altid nogle, som der skulle have sig et spil kegler, så kunne vi tjene penge ved at rejse kegler. En anden måde at tjene lidt lommepege på, var når Stigefærgen skulle øses for vand, så skulle bundbrædderne op og der skulle øses. Så fik vi lov til at beholde de små penge der lå i bunden af båden, som folk tabte, når de skulle betale for sejlturen. Det kunne godt blive til noget.

Jeg plukkede også jordbær, på marken, hvor Tanken ligger nu. Hele det areal, var en stor mark med jordbærplanter. Lilly kom kl.4, om morgenen og tog mig med ud at plukke til kl. 7, så hjem og få morgenmad, blive vasket og så i skole. Kl. 16 tog vi tilbage til jordbærmarken igen indtil vi ikke kunne se mere. På den måde, tjente jeg til min første cykel.

Jeg passede også 2 drenge efter skoletid, dem havde jeg med hjemme, så kunne jeg nå lidt derhjemme også.

Da jeg blev lidt ældre, var jeg hos Hans Madsen i et nellikke gartneri hvor vi tog sideskud af blomsterne og farvede de hvide blomster blå bl.a. når der var mange hvide nelliker.

HØJTIDERNE

Fastelavn

Vi havde fri fra skole og vi gik rundt og raslede og var klædt ud. De voksne lavede også sjov. Der var karneval på kroen og man havde i lang tid i forvejen lavet papmache hoveder og mange

andre festlige figurer. Der var kåring af de flotteste og grimme figurer.

Karlene på gårdene i Lumby red rundt i gaderne og tiggede penge og fik de ingen stjal de et kys af damerne. Pengene blev brugt til bal om aftenen, det var meget festligt.

Påske

Påskedag var vi altid samlet hos far og mor, hvor vi spiste forloren hjemmelavet skildpadde. Det er et meget stort arbejde at lave. Der er kalv, gris fisk, brød og vin i retten. Der skal koges kalvekød, laves frikadeller, bages butterdejssnitter, og så skal der smages til med sherry.

Mor havde gemt æg ude i haven, som blev byttet til chokolade æg, når vi fandt dem.

Mors dag

var en stor dag, for gartnerne. De havde arrangeret udstilling i hele Grønnegyden, med figurer og store billeder. Der var mange ting fra bl.a. H.C. Andersen motiver der var lavet af blomster hoveder fra tulipaner og andre forårsblomster. Folk spadserede rundt og så udstillingerne for at slutte af i forsamlingshuset, hvor gartnerne havde lavet kaffe og kage.

Senere var der også udstilling i Langesø Slots park.

Sankt Hans

Der var også fest når det var Sankt Hans. Vi hyggede os derhjemme, fik god mad, hvorefter vi gik ned til Færgen. Dernede var der samlet bål som D.U.I. havde arrangeret. Man sang Midsommer visen og børnene legede, til de skulle hjem for at sove. Inden vi gik i seng fik vi en stor portion jordbær.

Jul i Stige

Da jeg var barn i 1950, startede Julen når Maler Maj kom over på sin cykel fra Skibhusene, han havde alt sit grej i sin cykel kurv. Han malede God Jul og Godt Nytår på butiksvinduet, som var blevet pyntet med en granguirlande omkring rammen. Sådan var alle butikkerne pyntet.

Den sidste Weekend før juleaften var der så juleudstilling. Det startede lørdag eftermiddag, når vi havde gjort rent, så gik Far i pøsemageriet, hvor han havde lavet juleleverpostej og julesylte, som var pyntet med spæk. Det var skåret ud som et grantræ og lagt i bunden af formen, sådan at når man vendte bunden ud, var der et fint træ. Han pyntede et grisehoved med fedt som var farvet med frugtfarve i røde og grønne farver. Der var også hele sider med røget spæk, hvor der blev skrevet Glædelig Jul og Godt Nytår på.

Hele lørdagen gik med at pynte op, og i butikken blev der også hængt julepynt op, blandt andet en kinesisk uro som var købt hos købmand Fabricius. Der blev gjort en masse arbejde og det var flot når det var færdigt. Det fik lov til at stå til mandag morgen, hvor der igen blev dækket op med dagligvarer.

Der var åbent i butikkerne og folk afleverede julebestilling på sylte, julemedister, og på juleanden. Vi solgte 400 ænder i butikken og til banko, der var jo kun banko til Jul dengang. Det var bare med at huske det hele, for alle mente jo at deres bestilling var den vigtigste.

Om søndagen gik man så tur og så på Juleudstilling. Tatol havde et tog som kørte rundt i vinduet, og der var rigtigt hyggeligt alle vegne.

Stige Kro

Der var også dansk Argentinerdag. Det blev holdt nede ved Stige Kro i krohaven. Der blev stegt en okse på spid og det var meget spændende med alle de fremmede mennesker der gik rundt og hyggede sig.

Der var også biograf. En gang om måneden kom Stjerne bio og fremviste film på kroen, der blev sat stole op og et lærred blev hængt op. Vi så Morten Korch og Far til fire. Der var to forestillinger. En kl. 19. en og kl. 21.

Der var også folkedans og dilettant på kroen. Der blev også danset moderne dans, ved Fru Palludan om vinteren. Hun underviste i dans og akrobatik, siden kom Leo Dahl til.

Forretninger i Stige dengang:

7 købmænd: Lyholm på hjørnet ved Strandvej og Overgade. Lige overfor lå Andersen i Overgade (senere Renseri).

Fabricius på Vestergade på hjørnet ved Skippervej og Stigevej, Pedersen i Overgade (nu frisør), Knud Nielsen i Vestergade (nu Spar).

Alma i Grønnegyden, Sloth på Enggårdsvvej, Jensen på Anderupvej og Tatol på Færgevej over for den Gamle Stige Kro.

2 slagtere: Bluhm i Overgade 2 og Johansen på Vestergade (nu Stigevej 307),

2 bagere: Willy Hansen i Havnegade og Hansen i Krogen.

2 brødudsalg: Kagemutter og Inger.

3 smede: Jørgensen i Vestergade og Nielsen på Haugevej og Knud.

1 cykelsmed: Knud Andersen ved Færgevej.

1 kro: Stige Kro.

1 grønthandler: Peter Bendtsen.

1 Skomager: på hjørnet af Stigevej og Kirkegyden.

1 benzinformidler: Maud og Ulla Lang. Den lå nede ved havnen, så skibene kunne få benzin.

Desuden havde de fleste grise og høns og man dyrkede grønsager i haven næsten alle steder. Der var nogle steder man kunne købe grønkål og andre steder kunne man købe blomster.

Det var også dengang, at Skidtmanden og Mælkemanden kørte med hestevogn, Skidtmanden kom en gang om ugen, mælkemanden bragte mælk ud hver dag, ligesom bageren også bragte morgenbrød ud om søndagen.

Gadenavne dengang:

Stigevej hed Vestergade, Lodsvej hed Havnegade og Skippervej hed Overgade.

Hedelundvej blev anlagt da jeg var ung og boligforeningen blev stiftet, så det blev muligt for alle at bo i hus selv.

Grønnegyden, Kirkegyden, Rørkrogen og Strandholdtvej var der også ellers er de andre veje kommet til senere.